

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนจากหน่วยงานหลายภาคส่วน เช่น รัฐบาล กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล เพราะปัญหาการจราจรติดขัดทำให้เกิดผลกระทบในหลายด้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคม สาธารณะสุข สิ่งแวดล้อม เป็นต้น รัฐบาลจึงมีนโยบายช่วยแก้ไขปัญหานี้ โดยมาตรการกำหนดให้รถยนต์รับจ้างสาธารณะทุกคันจะต้องติดตั้งระบบวิทยุสื่อสารเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถโทรศัพท์ติดต่อให้รถยนต์รับจ้างสาธารณะมารับ ตามจุดต่างๆทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อช่วยลดปริมาณรถยนต์ที่วิ่งบนท้องถนนโดยไม่มีผู้โดยสาร การจราจรก็จะคลี่คลายลงได้ซึ่งการใช้วิธีดังกล่าวสามารถลดการสูญเสียการใช้พลังงานน้ำมันเชื้อเพลิง ลดการเกิดฝุ่นละออง ลดเขม่าควัน ลดมลพิษในอากาศ ช่วยรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม ต้นไม้ถูกลองให้สะอาด อันจะทำให้กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นเมืองที่น่าอยู่ปราศจากมลภาวะด้านต่าง ๆ

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน การติดต่อสื่อสารทั้งในองค์กรและสังคมได้พัฒนาก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในด้านองค์ประกอบที่เป็นเทคโนโลยีวัตถุ หรือที่เรียกว่า เทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทำหน้าที่เป็นตัวการนำเอา สาร (Message) จากผู้ส่ง ไปให้ผู้รับ (Receiver) ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารในส่วนที่สำคัญ ๆ จึงอธิบายได้ดังนี้ (1) สื่อสาร (Media or Medium) เป็นส่วนสำคัญในการส่งผลให้การติดต่อสื่อสารขององค์กรมีความหมายสมบูรณ์และเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ (2) วิทยุ (Radio) เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์สำคัญประเภทอิเล็กทรอนิกส์ในการนำสารหรือข้อความจากผู้ส่งไปสู่ผู้รับในระยะห่างไกลและเป็นจำนวนคนเดียวหรือหลายคน อาจจะเป็นเวลาเดียวกันหรือต่างกันได้ (3) วิทยุสื่อสารแบบสังเคราะห์ความถี่ (Synthesizer) วิทยุสื่อสารแบบนี้เรียกอีกอย่างว่า วิทยุคมนาคมแบบสังเคราะห์ความถี่ มีลักษณะเป็นวิทยุสื่อสารแบบมือถือปฏิบัติการ ซึ่งจัดเป็นสื่อกลาง หรือเครื่องมือการสื่อสารที่นิยมใช้ติดต่อกันในปัจจุบัน เนื่องจากวิทยุแบบนี้ประกอบด้วยวงจรสังเคราะห์ความถี่ จึงสามารถปรับแต่งและเปลี่ยนแปลงความถี่ให้เป็นไปตามความต้องการในการใช้งานได้

รถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI) ปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลในสมัยของนายกรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน มีมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้จดทะเบียนรถยนต์รับจ้าง (TAXI) ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยไม่จำกัดจำนวนและระยะเวลา โดยผู้จดทะเบียนต้องเป็นบุคคลธรรมดาที่มีใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะหรืออาจเป็นนิติบุคคล สหกรณ์ใด ๆ พร้อมทั้งให้มีการทำประกันบุคคลที่สามรถยนต์ที่นำมาใช้ต้องมีอายุการใช้งานไม่เกิน 2 ปี ขนาดของเครื่องยนต์ตั้งแต่ 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป พร้อมติดตั้งมาตรค่าโดยสาร ซึ่งคำนวณค่าโดยสารตามระยะเวลาและระยะทาง โดยกรมการขนส่งทางบกได้เปิดให้ยื่นคำขอจดทะเบียนรถแท็กซี่มิเตอร์มาตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 และต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2536 กระทรวงคมนาคมเห็นควรให้ผู้ประกอบการรถยนต์รับจ้าง (รถแท็กซี่) ในเขตกรุงเทพมหานคร จัดให้มีป้ายสื่อสารในรถยนต์รับจ้างเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเพื่อลดปัญหาการจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรับนโยบายจากรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม นายจรัส พัวช่วย แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งป้ายสื่อสารในรถยนต์รับจ้าง (รถแท็กซี่) โดยมีผู้แทนจากหลายฝ่ายทั้งหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนเข้าร่วม ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะพิจารณายานความถี่และระบบ ตลอดจนค่าใช้จ่ายของป้ายสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่จะใช้งานกับรถยนต์รับจ้างเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งนายบุญชู โรจนเสถียร รองนายกรัฐมนตรี ในรัฐบาลนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย ในฐานะประธานคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก (จจร.) รัฐบาลจะได้ออกมาตรการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการบริการแท็กซี่มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 แต่ในทางปฏิบัติค่าใช้จ่ายในการให้บริการวิทยุสื่อสารจากกรมไปรษณีย์โทรเลขการสื่อสารแห่งประเทศไทยในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2539 คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี บรรหาร ศิลปอาชา ได้อนุมัติให้เพิ่มการติดตั้งวิทยุสื่อสารในรถแท็กซี่และให้สถาบันการเงินของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดหาเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำให้ผู้ประกอบการรถแท็กซี่กู้ยืม โดยรัฐบาลจะชดเชยส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยให้ในปัจจุบันนี้รถยนต์รับจ้างสาธารณะบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกิน 7 คน ทุกคันจะต้องติดแท็กซี่มิเตอร์และมีอายุ 10 ปีนับตั้งแต่วันจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก

ปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ มีนโยบายเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่การใช้ประโยชน์คลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้รถยนต์รับจ้างสามารถใช้เทคโนโลยีโทรคมนาคมที่ทันสมัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการให้บริการผู้โดยสารให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและปลอดภัยอันก่อให้เกิดประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก แก่ทั้งผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการและส่งเสริมให้มีการใช้บริการรถยนต์รับจ้างให้กว้างขวางและแพร่หลายยิ่งขึ้น เพื่อสนองนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหการจราจร ซึ่งวิทยุคมนาคมมีบทบาทสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ และชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างมาก การติดต่อสื่อสารโดยใช้เครื่องวิทยุคมนาคมเป็นการติดต่อสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่ย่าง รวดเร็ว และประหยัด จึงมีความจำเป็นมากในสถานการณ์ปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามการสื่อสารทางวิทยุคมนาคมจะได้ผล

สมบูรณ์สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มที่ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการ ความถูกต้อง และเหมาะสมในการใช้งาน ผู้ที่จะใช้เครื่องวิทยุคมนาคมเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องวิทยุคมนาคม ตลอดจนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “เครื่องวิทยุคมนาคม” หมายความว่า เครื่องส่งวิทยุคมนาคม เครื่องรับวิทยุคมนาคม หรือเครื่องรับและส่งวิทยุคมนาคม เครื่องรับหรือเครื่องรับและส่งวิทยุคมนาคมด้วยคลื่นเฮิร์ตซ์ ตามลักษณะหรือประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการใช้เครื่องวิทยุคมนาคมให้ถือว่าอุปกรณ์ใด ๆ ของเครื่องวิทยุคมนาคมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นเครื่องวิทยุคมนาคมด้วย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI) ที่ใช้ระบบวิทยุสื่อสารเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กรณีศึกษา : บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ยังมีประเด็นปัญหาอีกหลายประการ เช่น (1) การเจริญเติบโตและการขยายตัวของเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นไปแบบไร้ทิศทาง ขาดการวางแผนเรื่องของผังเมือง (2) นโยบายภาครัฐบาลเปลี่ยนแปลงตามผู้บริหารหรือผู้นำทางการเมือง (3) กฎหมายและการบังคับใช้ (4) ระบบขนส่งมวลชนขาดการเชื่อมต่ออย่างมีประสิทธิภาพ (5) ระบบสื่อสารโทรคมนาคมไม่เหมาะสม ซึ่งความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงคิดที่จะทำการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI) ที่ใช้ระบบวิทยุสื่อสารเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กรณีศึกษา : บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI) ที่ใช้ระบบวิทยุสื่อสารเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ระบบวิทยุสื่อสารของกลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการระบบวิทยุสื่อสารแตกต่างกัน
2. อายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการระบบวิทยุสื่อสารแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตทางด้านประชากรศาสตร์ ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ(TAXI)ที่ใช้ระบบวิทยุสื่อสารเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ขอบเขตทางการใช้บริการ คือ กลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI)ที่ใช้ระบบวิทยุสื่อสารเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ของบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
3. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาดังแต่เดือนเมษายน 2552 ถึง เดือนมีนาคม 2553 โดยทำการศึกษากับกลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI) ที่ใช้ระบบวิทยุสื่อสารเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ของบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
4. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI) ที่ใช้ระบบวิทยุสื่อสารเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากรของบริษัท การนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการให้บริการ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลงานการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการจราจร การวางผังเมือง ลดการใช้พลังงานเชื้อเพลิง และการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมได้
2. ลดมลภาวะในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเลือกใช้ระบบวิทยุสื่อสารและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. นำผลการวิจัยที่ได้เสนอเป็นทางเลือกใช้ระบบวิทยุสื่อสารและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.6 นิยามศัพท์

1. วิทยุโทรคมนาคม หมายถึง วิทยุคมนาคมซึ่งเป็นการส่ง การแพร่ภาพหรือการรับเครื่องหมาย สัญญาณ ตัวหนังสือ ตัวเลข ภาพ เสียง รหัส หรือการอื่นใดซึ่งสามารถเข้าใจความหมายด้วยความถี่
2. คลื่นความถี่ หมายถึง คลื่นวิทยุหรือคลื่นเฮิร์ตซ์ซึ่งเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่ต่ำกว่าสามล้านเมกะเฮิร์ตซ์ลงมาที่ถูกแพร่กระจายในที่ว่างโดยปราศจากสื่อที่ประดิษฐ์ขึ้น
3. กิจการโทรคมนาคม หมายถึง กิจการซึ่งให้บริการการส่ง การแพร่ หรือการรับเครื่องหมาย สัญญาณ ตัวหนังสือ ตัวเลข ภาพ เสียง รหัส หรือการอื่นใด ซึ่งสามารถให้เข้าใจความหมายได้โดยระบบสาย ระบบคลื่นความถี่ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น หรือระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่ง

หรือหลายระบบรวมกันหรือกิจการ โทรคมนาคมตามที่มีกฎหมายบัญญัติหรือตามที่คณะกรรมการ ร่วมกำหนดให้เป็นกิจการ โทรคมนาคม

4. ตารางกำหนดคลื่นความถี่ หมายถึง การกำหนดย่านความถี่วิทยุของกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการวิทยุโทรทัศน์และกิจการวิทยุคมนาคมสำหรับกิจการใดกิจการหนึ่งหรือหลายกิจการ หรือ กิจการวิทยุดาราศาสตร์เพื่อใช้งานภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

5. ระบบวิทยุสื่อสาร หมายถึง ระบบวิทยุคมนาคมเฉพาะกิจระบบกลุ่ม(TRUNKED MOBILE) ที่ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ อนุญาตให้ใช้ติดต่อสื่อสารในรถยนต์รับจ้างสาธารณะ

6. รถยนต์รับจ้าง หมายถึง รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนที่จดทะเบียนใน เขตกรุงเทพมหานครและให้บริการภายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

7. ข่ายสื่อสาร หมายถึง ข่ายสื่อสารวิทยุคมนาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่าง ผู้ประกอบกิจการ โทรคมนาคมสำหรับรถยนต์รับจ้างกับผู้ขับขี่รถยนต์รับจ้าง

8. ผู้ประกอบกิจการ โทรคมนาคมสำหรับรถยนต์รับจ้าง หมายถึง ผู้รับใบอนุญาตประกอบ กิจการ โทรคมนาคมที่ดำเนินการจัดให้มีข่ายสื่อสารเพื่อให้บริการติดต่อสื่อสารเสียง ข้อมูลและ พหุสื่อ ระหว่างผู้เรียกใช้บริการรถยนต์รับจ้างกับผู้ขับขี่รถยนต์รับจ้าง

9. ผู้ขับขี่รถยนต์รับจ้าง หมายความว่า ผู้ขับขี่รถยนต์รับจ้างที่ให้บริการรับส่งผู้โดยสารและ ใช้เครื่องวิทยุคมนาคมเพื่อติดต่อกับผู้ประกอบกิจการ โทรคมนาคมสำหรับรถยนต์รับจ้าง

10. ศูนย์วิทยุสื่อสาร หมายถึง ผู้ประกอบการหรือศูนย์บริการที่ได้รับใบอนุญาตจาก กทช. หรือจาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ในการใช้ความถี่หรือระบบวิทยุสื่อสาร ในกลุ่มผู้ขับรถรับจ้างสาธารณะ (TAXI)

11. ความถี่ หมายถึง ความถี่ที่ได้รับอนุญาตจาก สำนักงานคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคม แห่งชาติ ที่อนุญาตให้ใช้ในระบบวิทยุสื่อสารในรถยนต์รับจ้างสาธารณะ (TAXI)

12. กทช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ

13. Dispatching หมายถึง ชุด Control ของระบบวิทยุสื่อสาร

14. คจร. หมายถึง คณะกรรมการจัดการจราจรทางบก